

Коцемир К. О.,
студентка 4 курсу
фізико-математичного факультету
Науковий керівник: **Карплюк С. О.,**
кандидат педагогічних наук, доцент
Житомирського державного університету імені Івана Франка

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Соціально-економічні та політичні зміни в Україні вимагають так званого перезавантаження усіх галузей суспільного життя, зокрема й системи вищої освіти. Це зумовлено ще й глобальною інформатизацією української спільноти і достатньо широким поширенням інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери людської діяльності. У цьому контексті, особливо важливим є пошук інноваційних підходів і методів навчання майбутніх фахівців педагогічної сфери, зокрема вчителів інформатики, які сприятимуть формуванню відповідних компетентностей майбутніх педагогів, без яких неможливо здійснювати професійно-педагогічну діяльність. Одним із шляхів вирішення цього завдання є активізація освітнього процесу закладів вищої освіти на засадах використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Аналіз спеціальної психолого-педагогічної літератури переконливо засвідчує про зацікавленість широко кола науковців окресленим питанням. Так, наприклад, структуру професійної компетентності вчителя

інформатики досліджували В. Биков, Р. Гуревич, М. Жалдак, О. Ігнатенко, Н. Морзе, Я. Сікора, О. Спирін та інші. У наукових доробках М. Лещенка та О. Овчарука висвітлені деякі аспекти інформатизації освіти. Проблему проектування інформаційно-освітнього середовища та його впровадження у діяльність вищої школи досліджували Б. Андрієвський, О. Співаковський, Н. Воропай, В. Коткова та інші.

Проте, попри накопичення значного досвіду дослідження проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, ряд аспектів потребує дещо детальнішого вивчення, зокрема недостатньо висвітлено особливості ІКТ, які сприяють підвищенню ефективності підготовки майбутніх учителів інформатики, що і метою нашої статті.

Передусім варто розглянути саме поняття «інформаційно-комунікаційні технології». На думку М. І. Жалдака, ІКТ – це сукупність методів, засобів і прийомів розробки інформатичних систем та побудови комунікаційних мереж, а також технології формалізації і розв’язування задач у певних предметних галузях з використанням таких систем і мереж [3]. Сьогодні дане поняття часто використовується з орієнтацією на певну предметну галузь (ІКТ у науці, управлінні, навчанні тощо).

Відомий вітчизняний науковець В. Ю. Биков вважає, що навчання на засадах ІКТ являє собою комп’ютерно орієнтовану складову педагогічної технології, яка відображає деяку формалізовану модель певного компоненту змісту навчання і методики його подання у навчальному процесі, що представлена у цьому процесі педагогічними програмними засобами і передбачає використання комп’ютера, комп’ютерно орієнтованих засобів навчання і комп’ютерних комунікаційних мереж для розв’язування дидактичних завдань або їх фрагментів [1].

У контексті нашого дослідження інформаційно-комунікаційні технології навчання мають давати чітку відповідь на запитання: як

організувати процес ефективної підготовки майбутніх учителів інформатики в сучасному комп'ютерному середовищі.

Здійснивши моніторинг останніх наукових розвідок, передового педагогічного досвіду, результатів деяких експериментальних досліджень відповідно до мети нашого дослідження ми зробили висновок що одним із дієвих шляхів підвищення якості підготовки майбутніх фахівців педагогічної сфери, зокрема у галузі інформатики є використання різних програмних продуктів, серед яких: різні мови програмування; готові програмні продукти (енциклопедії, навчальні програми тощо); пакет Microsoft Office; системи баз даних та інші [2, 4].

Основними перевагами використання ІКТ при підготовці вчителів інформатики, на наш погляд, є: індивідуалізація навчання; інтенсифікація самостійної роботи учнів; зростання обсягу виконаних на урок завдань; розширення інформаційних потоків при використанні Internet [5].

Проте, поряд з позитивними рисами використання ІКТ в освітньому процесі є й певні недоліки: відсутність у педагогів часу для підготовки до занять, на яких використовуються комп'ютери; недостатня комп'ютерна грамотність викладачів; у робочому графіку педагогів не відведено часу для дослідження можливостей мережі Інтернет; відсутність часу для самостійних занять у комп'ютерних класах; недостатня мотивація щодо навчання учнів та студентів (відволікаються на ігри, музику, перевірку характеристик ПК тощо) [5].

Таким чином, в ході нашого дослідження, ми дійшли висновку, що для вирішення проблеми якісного використання ІКТ в процесі підготовки майбутніх учителів інформатики у сучасній концепції підготовки педагогічних працівників має бути посилено технологічний аспект. Досягти цього, на нашу думку, можна двома шляхами:

– впровадженням у педагогічну освіту системи підготовки вчителів до ефективного використання ІКТ в освіті (формування у студентів

цілісної системи знань щодо застосування ІКТ в освіті, сприяння поширенню цих технологій у різних галузях навчання, шляхом включення навчальних дисциплін із застосування ІКТ в освіті до переліку предметів обов'язкових для вивчення в усіх педагогічних ВНЗ);

– впровадження у педагогічну освіту системи підготовки вчителів за допомогою ІКТ (використання відеоконференцій, навчальних мереж, електронної пошти тощо, для організації навчального процесу в педагогічних ВНЗ) [2].

Таким чином, усебічне застосування в освітньому процесі ІКТ має великі перспективи в плані побудови розвинених моделей навчання та розвитку ідей, форм і методів ефективної підготовки майбутніх педагогів з інформатики. Такий підхід сприяє гуманізації освіти студентської молоді, інтенсифікації внутрішньої мотивації до навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців, розвитку творчих здібностей, активізації науково-дослідницької роботи, що у цілому є визначальним для розвитку освіченої та самодостатньої особистості.

Література

1. Биков В. Ю. Теоретико-методологічні засади створення і розвитку сучасних засобів та е-технологій навчання / В. Ю. Биков // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992–2002 : зб. наук. праць до 10-річчя АПН України. – 2002. – ч. 2. – С. 182–199.
2. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: посібник [для пед. працівників і студ. пед. навч. закл.] / Р. С. Гуревич, М. Ю. Академія. – Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2002. – 116 с.
3. Жалдак М. І. Система підготовки вчителя до використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі / М. І. Жалдак // Інформатика та інформаційні технології в навчальному закладі. – 2011. – № 4-5, С. 76–82.

-
4. Литвинова С. Г. Інформатизація сучасної освіти // Інформатика в школі. – 2009. – № 9. – С. 16–18.
  5. Шиман О. І. Практичний курс з використання сучасних інформаційних технологій : навч. посіб. для студентів гуманіт. спец. пед. ВНЗ / О. І. Шиман. – Бердянськ : БДПУ, – 2007. – 155 с.